

Rada
Európskej únie

V Bruseli 1. decembra 2022
(OR. en)

15441/22

COMPET 969
TOUR 78

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady
Dátum: 1. decembra 2022
Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: 14683/22 + COR1

Predmet: Závery Rady o Európskom programe pre cestovný ruch do roku 2030
závery Rady (prijaté 1. 12. 2022)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o Európskom programe pre cestovný ruch do roku 2030, ktoré Rada prijala na svojom 3 914. zasadnutí 1. decembra 2022.

Závery Rady o Európskom programe pre cestovný ruch do roku 2030

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

1. SO ZRETEĽOM na článok 195 a článok 6 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pokiaľ ide o podporu, koordináciu a doplnenie činností členských štátov v oblasti cestovného ruchu zo strany EÚ, a s náležitým ohľadom na príslušné oblasti právomocí členských štátov a Únie, ako aj na zásady subsidiarity a proporcionality.
2. PRIPOMÍNAJÚC
 - svoje závery z 27. mája 2019 s názvom Konkurencieschopnosť odvetvia cestovného ruchu ako hnacej sily pre udržateľný rast, pracovné miesta a sociálnu súdržnosť v EÚ v nasledujúcom desaťročí¹,
 - svoje závery z 27. mája 2021 s názvom Cestovný ruch v Európe pre nasledujúce desaťročie: udržateľný, odolný, digitálny, globálny a sociálny², v ktorých Rada vyzvala Komisiu a členské štáty, aby v súčinnosti s príslušnými zainteresovanými stranami predložila návrh Európskeho programu pre cestovný ruch do roku 2030/2050,
 - svoje závery o osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 27/2021: Podpora cestovného ruchu zo strany EÚ: Potreba novej strategickej orientácie a lepšieho prístupu k financovaniu z 3. marca 2022³;

¹ 9707/19.

² 8881/21.

³ 6829/22.

3. ZDÔRAZŇUJE svoje odhodlanie podporovať udržateľný cestovný ruch s prihliadnutím na všetky kľúčové rozmery hospodárskej, environmentálnej, kultúrnej a sociálnej udržateľnosti, okrem iného v reakcii na zmenu klímy a stratu biodiverzity, a to v súlade s Agendou 2030 Organizácie Spojených národov pre udržateľný rozvoj a svojím záväzkom podporovať cestovný ruch, ktorý vytvára udržateľné pracovné miesta a podporuje miestnu kultúru, výroby a služby.
4. UZNÁVA, že cestovný ruch významne prispieva k hospodárskemu rozvoju v celej Európe a vďaka svojmu prierezovému hospodárskemu a sociálnemu rozmeru a vysokému podielu mikropodnikov a malých a stredných podnikov pôsobiacich priamo alebo nepriamo v hodnotovom reťazci cestovného ruchu môže prispieť k dosiahnutiu cieľov rôznych úniových, vnútroštátnych, regionálnych a miestnych politík; UVEDOMUJE SI, že ekosystém cestovného ruchu z dôvodu jeho medzisektorovej povahy často ovplyvňujú rôzne oblasti politiky EÚ, ako je doprava, zamestnanosť alebo ochrana spotrebiteľa.
5. VÍTA výsledok procesu spoločnej tvorby s členskými štátmi a zainteresovanými stranami pod vedením Komisie v rámci správy s názvom Spôsoby transformácie cestovného ruchu⁴ v nadväznosti na oznámenie Komisie s názvom Aktualizácia novej priemyselnej stratégie na rok 2020: Budovanie silnejšieho jednotného trhu pre obnovu Európy⁵, ktoré pomohlo identifikovať možné témy, opatrenia, kľúčových aktérov, podmienky a ciele zelenej a digitálnej transformácie cestovného ruchu na odolnejší ekosystém.
6. UZNÁVA prácu, ktorú vykonali Komisia, členské štáty a zainteresované strany pri budovaní základu pre Európsky program pre cestovný ruch do roku 2030 prostredníctvom procesu spoločnej tvorby, ako sa uvádza v týchto záveroch; v tejto súvislosti UZNÁVA, že proces spoločného vykonávania ako súčasť spôsobov transformácie cestovného ruchu je dobrým východiskovým bodom pre posilnenie spolupráce medzi zainteresovanými stranami v oblasti cestovného ruchu, Komisiou a členskými štátmi.

⁴ 10089/21.

⁵ 8553/21.

7. ZDÔRAZŇUJE význam podpory udržateľného, inovačného a odolného ekosystému cestovného ruchu, keďže:
- EÚ je pre medzinárodných návštevníkov, ako aj pre svojich vlastných obyvateľov jednou z popredných destinácií,
 - v roku 2019, pred pandémiou COVID-19, predstavoval ekosystém cestovného ruchu EÚ 12,9 % hrubej pridanej hodnoty EÚ a 15,8 % zamestnanosti;
 - príjmy niektorých pododvetví klesli v priebehu pandémie až o 80 % čistej hodnoty a v roku 2020 bolo v ekosystéme cestovného ruchu EÚ zasiahnutých už približne 11 miliónov pracovných miest,
 - ekosystém cestovného ruchu tvorí niekoľko hospodárskych odvetví, ktoré majú vlastné špecifické odvetvové prístupy, pričom viac ako 99 % tvoria mikropodniky a malé a stredné podniky.

Vplyv nedávnych kríz na cestovný ruch

8. ZDÔRAZŇUJE, že pandémia COVID-19 mala na ekosystém cestovného ruchu mimoriadne ničivý vplyv a viedla k výrazným stratám príjmov, zamestnanosti a zamestnancov.
9. POUKAZUJE NA TO, že opätovné otvorenie a naštartovanie ekosystému cestovného ruchu je príležitosťou využiť fázu obnovy po pandémii COVID-19 na zelenú a digitálnu transformáciu smerom k odolnejšiemu ekosystému cestovného ruchu.
10. ODSUDZUJE nevyprovokovanú a neodôvodnenú vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine a VYJADRUJE POĽUTOVANIE nad jej hospodárskymi, politickými a humanitárnymi dôsledkami vrátane jej negatívneho vplyvu na cestovný ruch, okrem iných odvetví, a to najmä v krajinách v blízkosti Ukrajiny.
11. UZNÁVA, že napriek pretrvávajúcej neistote preukazuje ekosystém cestovného ruchu solidaritu s utečencami z Ukrajiny, napríklad vo forme poskytnutia dočasného ubytovania pre premiestnených občanov, podpory ich integrácie a tam, kde je to možné, poskytnutím pracovných príležitostí.

12. JE ZNEPOKOJENÁ tým, že vysoká inflácia, rastúce ceny energií a potravinových výrobkov, narušenia dodávateľských reťazcov a neistota súvisiaca s vojenskou agresiou Ukrajiny predstavujú veľké zaťaženie pre poskytovanie a cenovú dostupnosť cestovných a pohostinských služieb.
13. POUKAZUJE NA TO, že obmedzenia cestovania majú vážny vplyv na prevádzku a ceny osobnej dopravy vo všetkých členských štátoch, a to okrem iného aj na lety a výletné plavby.

Vízia do budúcnosti

14. ZDÔRAZŇUJE, že ekosystém cestovného ruchu podlieha bezprecedentným podmienkam, ktoré sa rýchlo vyvíjajú a ovplyvňujú jeho tradičné obchodné modely.
15. VYZDVIHUJE potrebu väčšej transparentnosti vo vzťahoch medzi hosťiteľmi, online platformami a verejnými orgánmi, aby k dispozícii boli spoľahlivé údaje o krátkodobých prenájmoch ubytovania; PODČIARKUJE význam zberu a výmeny údajov v segmente krátkodobého prenájmu, čo pomáha dosiahnuť vyvážený ekosystém cestovného ruchu; v tejto súvislosti BERIE NA VEDOMIE návrh Komisie o spoločnom regulačnom rámci EÚ pre krátkodobé prenájmy ubytovania.
16. ZDÔRAZŇUJE, že digitálna a zelená transformácia v ekosystéme cestovného ruchu musí byť založená na spolupráci medzi zainteresovanými stranami vo všetkých odvetviach a verejnými a súkromnými subjektmi na úrovni EÚ, vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, pričom sa zároveň musia dodržiavať zásady subsidiarity a proporcionality.
17. BERIE NA VEDOMIE, že v dôsledku pandémie COVID-19 a energetickej krízy sa medzi občanmi EÚ, ako aj na celom svete zvýšilo uznávanie cieľov v oblasti udržateľnosti, a VYZÝVA Komisiu, členské štáty a zainteresované strany v oblasti cestovného ruchu, aby využili ochotu mnohých Európanov zmeniť svoje návyky v oblasti cestovania a cestovného ruchu tak, aby sa stali udržateľnejšími a zodpovednejšími.

18. POUKAZUJE NA TO, že mnohé podniky preukázali, že za výnimočných okolností sú schopné sa rýchlo prispôbiť a inovovať, pokiaľ ide o ich služby a produkty, zdroje a cieľové trhy; DOMNIEVA SA, že nástrojmi na dosiahnutie odolnejšieho a udržateľnejšieho ekosystému cestovného ruchu môže byť ďalšie zvyšovanie pracovných zručností a podnikateľskej flexibility.
19. POUKAZUJE NA TO, že domáci, cezhraničný cestovný ruch a cestovný ruch v rámci EÚ je dôležitý pre budovanie odolnosti destinácií, podnikov a služieb.
20. VYZÝVA členské štáty, aby:
- a) si vymieňali poznatky a najlepšie postupy v súvislosti s vypracúvaním a vykonávaním stratégií cestovného ruchu na rôznych úrovniach riadenia s prihliadnutím na hospodársku, environmentálnu, kultúrnu a sociálnu udržateľnosť cestovného ruchu, vrátane perspektív návštevníkov, ako aj miestnych obyvateľov, organizovali činnosti na zvyšovanie informovanosti o témach, ako sú prínosy zelenej a digitálnej transformácie, dopyt po udržateľných ponukách, potreby nových zručností a experimentovanie v cestovnom ruchu, a zabezpečovali ochranu miestnej kultúry vrátane hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva;
 - b) pomáhali budovať odolnosť v ekosystéme cestovného ruchu vo všetkých odvetviach a u jednotlivých verejných a súkromných aktérov;
 - c) prispievali k zelenej transformácii ekosystému cestovného ruchu, pokiaľ ide o:
 - i) dopravu, napr. podporou dekarbonizácie mobility prostredníctvom inovácií, nových a prelomových technológií, rozvojom multimodálneho cestovania a zvýšením atraktívnosti udržateľných druhov dopravy pre cestujúcich, s osobitným dôrazom na potreby okrajových oblastí, menej prístupných oblastí, ostrovov a najvzdialenejších regiónov a podporou spôsobov aktívnej mobility, ako je cyklistika a turistika, a nabádaním na dlhšie pobyty;

- ii) obehovejšie a udržateľnejšie prevádzkovanie turistických zariadení v celom ekosystéme vrátane atrakcií, pohostinských služieb, cestovných kancelárií a cestovných agentúr;
 - iii) používanie príslušných kritérií zeleného verejného obstarávania pri obstarávaní služieb súvisiacich s cestovným ruchom, ako sú podujatia, pohostinské služby a cestovanie;
 - iv) vytváranie podmienok a stimulov na zlepšenie obehovosti služieb cestovného ruchu v súlade s celoúniijnými a vnútroštátnymi cieľmi v oblasti potravinového odpadu a triedenia odpadu vrátane obmedzeného používania jednorazových plastov;
 - v) podporu udržateľného cestovného ruchu so zreteľom na hospodárenie s vodami, energetickú účinnosť, sanitačnú kapacitu a ochranu biodiverzity;
- d) uľahčovali digitálnu transformáciu v cestovnom ruchu a podporovali odvetvie cestovného ruchu a udržateľné riadenie destinácií, a to najmä:
- i) zlepšením dostupnosti komplexných online informácií o ponuke v oblasti cestovného ruchu, o témach ako je udržateľnosť, prístupnosť a cieľové skupiny;
 - ii) v spolupráci s Komisiou vynaložením úsilia zameraného na digitalizáciu cestovných dokladov v súlade s právomocami členských štátov a tam, kde je to realizovateľné, uskutočniteľné a odôvodnené, s využitím digitálnych nástrojov, ako je existujúci rámec digitálneho COVID preukazu EÚ⁶;
 - iii) podporou kapacít a digitálnych zručností MSP pôsobiacich v cestovnom ruchu s cieľom poskytovať inovačné produkty a služby cestovného ruchu a účinnú komunikáciu so svojimi klientmi;
 - iv) poskytovaním potrebných údajov Komisii o cestovných informáciách, a to aj pre platformu Re-open EU;

⁶ Nariadenie (EÚ) 2021/953.

- e) podporovali rozvoj a zavádzanie inovácií v odvetví cestovného ruchu, výskumných a inovačných projektov a multidisciplinárneho úsilia s cieľom vyvinúť modely a prenosné postupy pre udržateľný cestovný ruch;
- f) pracovali na zlepšení dostupnosti štatistík a interoperabilnej výmeny údajov na všetkých úrovniach relevantných pre ekosystém cestovného ruchu;
- g) podporovali rozvoj kvality vzdelávania a zručností potrebných pre pracovnú silu v cestovnom ruchu a zároveň dodržiavali zásadu subsidiarity a pri pracovných miestach v cestovnom ruchu sa usilovali o spravodlivosť, rovnosť a sociálne začlenenie, pričom by sa pozornosť mala venovať najmä atraktívnosti kvalitných pracovných miest v odvetví cestovného ruchu a osobitným potrebám sezónnych pracovníkov;
- h) podporovali dostupnosť služieb cestovného ruchu pre všetky skupiny s osobitnými potrebami;
- i) vo svojich politikách s ohľadom na solidaritu a zodpovedný cestovný ruch zohľadňovali vplyv cestovného ruchu na kvalitu života miestnych komunít;
- j) rôznymi spôsobmi podporovali transformáciu v ekosystéme cestovného ruchu, okrem iného prostredníctvom inteligentného využívania finančných prostriedkov EÚ stanovených v existujúcich programoch a plánoch prijatých v medziach platného rozpočtu EÚ v súlade s národnými stratégiami cestovného ruchu a Európskym programom pre cestovný ruch do roku 2030;
- k) sa zapájali do vykonávania Európskeho programu cestovného ruchu do roku 2030, ako sa uvádza v týchto záveroch.

21. VYZÝVA Komisiu, aby:

- a) sa spolu s členskými štátmi, destináciami a ďalšími zainteresovanými stranami v oblasti cestovného ruchu zapojila do vykonávania Európskeho programu pre cestovný ruch 2030, a to najmä prostredníctvom:
 - i) procesu spoločného vykonávania v rámci spôsobov transformácie cestovného ruchu;

- ii) podpory medziodvetvovej spolupráce v rámci príslušných oblastí politiky EÚ (napr. doprava, regionálna politika, životné prostredie, ochrana spotrebiteľa, kultúra a prípadne zdravie) s cieľom vytvoriť ucelené politické prostredie priaznivé pre cestovný ruch;
 - iii) rozvoja a podpory modelov riadenia pre udržateľné a diverzifikované riadenie destinácií prostredníctvom uľahčenia výmeny poznatkov a najlepších postupov, a to v spolupráci so všetkými príslušnými vnútroštátnymi a miestnymi zainteresovanými stranami a
 - iv) vytvorenia platforiem pre štúdie, rozvoj znalostí, zhromažďovanie a výmenu najlepších postupov s cieľom poskytovať informácie o existujúcich komunitách, sieťach, prebiehajúcich projektoch a ich výsledkoch, aktuálnych podujatiach, možnostiach odbornej prípravy a financovania atď.;
- b) vo výnimočných situáciách poskytovala používateľsky ústretové a pravidelne aktualizované cestovné informácie, a to aj prostredníctvom platformy Re-open EU;
 - c) preskúmala regulačný rámec pre práva cestujúcich a balíky cestovných služieb s cieľom zabezpečiť jeho odolnosť voči rozsiahlym narušeniam cestovania a zvažila aj riziká krízy likvidity;
 - d) zaviedla a v prípade potreby ďalej rozvíjala prehľad EÚ o cestovnom ruchu s cieľom podporiť monitorovanie environmentálnych, digitálnych a sociálno-ekonomických aspektov cestovného ruchu;
 - e) podporovala dialóg a spoluprácu medzi verejnými orgánmi a súkromnými zainteresovanými stranami EÚ v oblasti cestovného ruchu na všetkých úrovniach;
 - f) podporovala digitalizáciu MSP zhromažďovaním a výmenou najlepších postupov v oblasti digitálnych nástrojov a postupov v oblasti cestovného ruchu;

- g) identifikovala relevantné možnosti financovania pre členské štáty a zainteresované strany prostredníctvom existujúceho rozpočtu EÚ a iných zdrojov na dosiahnutie cieľov uznaných v tomto programe prostredníctvom pravidelnej aktualizácie „Sprievodcu financovaním cestovného ruchu zo strany EÚ“ a iných prostriedkov;
- h) podporovala činnosti na zvyšovanie informovanosti občanov a zainteresovaných strán v oblasti cestovného ruchu o prínosoch zelenej a digitálnej transformácie, dopyte spotrebiteľov po udržateľných ponukách, rozvoji nových zručností, inovačných pilotných projektoch v cestovnom ruchu a navrhla a otestovala využívanie metodík na meranie environmentálnej stopy pre ekosystém cestovného ruchu;
- i) podporovala programy budovania kapacít a rôzne prostriedky pomoci pre MSP v záujme ich zapojenia sa do postupov a systémov šetrných k životnému prostrediu;
- j) spolupracovala s členskými štátmi s cieľom zabezpečiť poskytovanie konsolidovaných štatistických údajov týkajúcich sa cestovného ruchu, ktoré zahŕňajú prvky a ukazovatele, pokiaľ ide o hospodársku, sociálnu, kultúrnu a environmentálnu udržateľnosť, v spolupráci s aktérmi Európskeho štatistického systému;
- k) podporovala členské štáty a zainteresované strany v oblasti cestovného ruchu pri vykonávaní interoperabilných postupov výmeny údajov;
- l) podporovala členské štáty a príslušné zainteresované strany v cestovnom ruchu svojimi odbornými znalosťami a skúsenosťami a nadviazala na opatrenia podporujúce Európsky program pre cestovný ruch do roku 2030 v rámci spôsobov transformácie cestovného ruchu prostredníctvom každoročnej spätnej väzby od odborníkov z členských štátov v Poradnom výbore pre cestovný ruch (TAC);
- m) nadviazala na vykonávanie Európskeho programu pre cestovný ruch do roku 2030 a Rade aspoň každé tri roky podával správnu.

22. VYZÝVA zainteresované strany v cestovom ruchu, aby:

- a) sa v spolupráci s Komisiou a členskými štátmi zapojili do vykonávania tohto Európskeho programu pre cestovný ruch do roku 2030, zvyšovali informovanosť svojich partnerov a zákazníkov a svojimi odbornými znalosťami a skúsenosťami prispievali k spoločnému vykonávaniu transformácie cestovného ruchu a zároveň šírili dosiahnuté poznatky a výsledky;
- b) v prípade potreby prostredníctvom konkrétnych príslubov dobrovoľne zaviazali, že budú vykonávať opatrenia v rámci spôsobov transformácie cestovného ruchu ako svoju podporu viacročnému pracovnému plánu EÚ v rámci Európskeho programu pre cestovný ruch do roku 2030, ako sa uvádza v prílohe.

Príloha: Viacročný pracovný plán EÚ pre Európsky program pre cestovný ruch do roku 2030

Tento viacročný pracovný plán EÚ pre Európsky program pre cestovný ruch do roku 2030 obsahuje konkrétne dobrovoľné opatrenia, ktoré majú členské štáty, príslušné verejné orgány, Komisia a ďalšie zainteresované strany v ekosystéme cestovného ruchu prijať a podporiť v súlade so zásadou subsidiarity a v rámci svojich právomocí. Navrhované opatrenia a výstupy poskytujú strategické usmernenia na sledovanie pokroku v rámci programu v piatich prioritných oblastiach.

Pokiaľ sa neuvádza inak, cieľový termín na dosiahnutie výstupov sa riadi rozsahom a harmonogramom Európskeho programu pre cestovný ruch do roku 2030.

Prioritná oblasť: Podporný politický rámec a riadenie

Kľúčová téma	Ciele	Opatrenia a povinnosti	Výstup/cieľový termín
Spravodlivé opatrenia pre krátkodobé prenájmy	Transparentný trh EÚ v oblasti krátkodobého prenájmu, podpora hospodárskej súťaže a ochrany spotrebiteľa, vytváranie príležitostí a prispievanie k udržateľnému cestovnému ruchu.	Členské štáty a Komisia posilnia rámec EÚ pre krátkodobé prenájmy s cieľom zvýšiť transparentnosť, zabezpečiť väčšiu spravodlivosť a zlepšiť prístup na trh. Členské štáty majú podporovať regionálne a miestne orgány.	Spoločný krátkodobý rámec na úrovni EÚ.
Štatistika a ukazovatele cestovného ruchu	Zlepšenie dostupnosti a pokrytia štatistík cestovného ruchu s cieľom zohľadniť hospodárske, sociálne, kultúrne a environmentálne vplyvy cestovného ruchu. Zlepšenie prístupu k súkromným údajom a údajom na úrovni destinácie na tvorbu oficiálnych štatistík o cestovnom ruchu pri dodržiavaní pravidiel ochrany údajov a legitímnych obchodných záujmov.	Aktéri, ktorí sa zúčastňujú na Európskom štatistickom systéme majú revidovať harmonizované pravidlá zberu údajov o štatistike cestovného ruchu. Odvetvie cestovného ruchu, regionálne a miestne orgány a organizácie destinačného manažmentu (DMO) majú zvážiť vytvorenie mechanizmov zberu a zdieľania údajov, ktoré by mohli prispieť aj k agregácii oficiálnych štatistík cestovného ruchu. Komisia má zaviesť a v prípade potreby ďalej rozvíjať prehľad EÚ o cestovnom ruchu s cieľom podporiť monitorovanie environmentálnych, digitálnych a sociálno-ekonomických aspektov cestovného ruchu;	Revidovaný rámec EÚ pre štatistiku cestovného ruchu, ktorý zahŕňa ukazovatele hospodárskych, environmentálnych a sociálnych vplyvov cestovného ruchu do roku 2030. Prehľad EÚ o cestovnom ruchu s verejne dostupnými ukazovateľmi, ktoré sa týkajú zelenej a digitálnej transformácie a sociálno-ekonomickej odolnosti na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Vypracovanie alebo aktualizácia komplexných stratégií cestovného ruchu	Strategický prístup k cestovnému ruchu na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom zohľadniť hospodársku, environmentálnu, kultúrnu a sociálnu udržateľnosť cestovného ruchu.	Komisia a členské štáty majú uľahčovať výmenu poznatkov a najlepších postupov.	Výmena najlepších postupov Členské štáty alebo ich kľúčové regióny cestovného ruchu majú mať príklady komplexných stratégií pre oblasť cestovného ruchu do roku 2025.
Destinačný manažment založený na spolupráci a údajoch	Rozšírenie rozsahu pôsobnosti organizácií destinačného manažmentu na rozhodovanie založené na spolupráci a údajoch so zapojením všetkých zainteresovaných strán vrátane miestnych obyvateľov.	Komisia má udeľovať ceny za inteligentný a udržateľný destinačný manažment. Komisia a členské štáty majú podporovať destinácie pri rozvoji ich modelov miestnej správy.	Ocenenia pre turistické destinácie Štúdia Komisie o modeloch správy DMO v EÚ; spoločenstvo praxe a súbor nástrojov pre destinačný manažment do roku 2023.

Prioritná oblasť: Zelená transformácia

Kľúčová téma	Ciele	Opatrenia a povinnosti	Výstup/cieľový termín
Zlepšenie obehovosti služieb cestovného ruchu	Zníženie environmentálnej stopy služieb cestovného ruchu (potravinový/všeobecný odpad, efektívnosť využívania vody/energie a znečistenie).	Komisia členské štáty majú podporovať služby cestovného ruchu v záujme zníženia ich environmentálnej stopy v súlade s cieľmi EÚ a podporovať zlepšenie nakladania s odpadmi a hospodárenia s vodami a kapacity sanitácie.	Organizácie pôsobiace v oblasti cestovného ruchu a pohostinských služieb majú znížiť množstvo odpadu v súlade so smernicou 2008/98/ES o odpade.
Podpora zelenej transformácie spoločností pôsobiacich v oblasti cestovného ruchu a MSP	Nabádať spoločnosti pôsobiace v cestovnom ruchu, aby uplatňovali ekologickejšie postupy zvyšovaním dopytu verejných subjektov po ekologických službách a propagovaním systémov, ktoré podporujú posudzovanie, sledovanie a znižovanie environmentálnej stopy. Poskytovať podporu MSP, aby sa zapojili do postupov šetrných k životnému prostrediu s cieľom zabezpečiť, aby sa nestali prekážkou obchodu.	Komisia a členské štáty majú vo vhodných prípadoch pri obstarávaní služieb súvisiacich s cestovným ruchom (podujatia, pohostinské služby, cestovanie) využívať príslušné kritériá zeleného verejného obstarávania (GPP). Komisia, členské štáty a iné príslušné úrovne orgánov verejnej moci majú MSP poskytovať podporu pri zapájaní sa do postupov a systémov šetrných k životnému prostrediu, ako sú EMAS, environmentálna značka EÚ, iné environmentálne značky typu I podľa normy EN ISO 14024 alebo dobrovoľné značky overené rovnocennými tretími stranami.	Zvýšené využívanie príslušných kritérií zeleného verejného obstarávania pri nákupe ekosystémových služieb cestovného ruchu, zvýšený počet organizácií cestovného ruchu zaregistrovaných v EMAS; zvýšený počet služieb cestovného ruchu alebo ubytovania s udelenou environmentálnou značkou EÚ alebo s inými environmentálnymi značkami typu I podľa normy EN ISO 14024 alebo rovnocennými dobrovoľnými značkami.
Výskumné a inovačné projekty a pilotné projekty v oblasti obehového a udržateľného cestovného ruchu	Podpora verejno-súkromnej spolupráce v oblasti výskumných a inovačných projektov a pilotných projektov, ktoré vyvíjajú modely a prenosné postupy pre udržateľný cestovný ruch.	Komisia a členské štáty majú podporovať rozvoj modelov a prenosných postupov pre udržateľný cestovný ruch; DMO a príslušné úrovne verejných orgánov majú podporovať zavádzanie rozsiahlych pilotných projektov v oblasti udržateľného cestovného ruchu v celej EÚ, a to aj na ostrovoch a v najvzdialenejších regiónoch.	Overené a prenosné modely obehového a udržateľného cestovného ruchu; najlepšie postupy týkajúce sa pilotných projektov destinácií s holistickými obehovými modelmi.

Prioritná oblasť: Digitálna transformácia

Kľúčová téma	Ciele	Opatrenia a povinnosti	Výstup/cieľový termín
Digitalizácia MSP v oblasti cestovného ruchu	Účinné využívanie digitálnych nástrojov MSP a mikropodnikmi pôsobiacimi v cestovnom ruchu na riadenie zdrojov, interné pracovné postupy, poskytovanie služieb, marketing, komunikáciu s klientmi a dodávateľskými reťazcami a rozvoj nových služieb.	Komisia, členské štáty, ďalšie príslušné verejné orgány a DMO majú zvyšovať informovanosť MSP pôsobiacich v oblasti cestovného ruchu o výhodách digitalizácie a podporovať MSP v cestovnom ruchu a startupy prostredníctvom programov digitalizácie; Komisia má podporovať digitalizáciu MSP zhromažďovaním a výmenou najlepších postupov týkajúcich sa digitálnych nástrojov a postupov v oblasti cestovného ruchu;	MSP pôsobiace v cestovnom ruchu majú do roku 2030 dosiahnuť základnú úroveň digitálnej intenzity v súlade s cieľmi Digitálneho kompasu; Komisia má do roku 2023 uverejniť zbierku prenosných digitálnych nástrojov a postupov v oblasti cestovného ruchu s možnosťou vyhľadávania; Poradenské služby Európskej siete podnikov na podporu MSP v oblasti cestovného ruchu.
Spoločné využívanie verejných údajov na podporu inovačných služieb cestovného ruchu	Podnecovanie výmeny údajov súvisiacich s cestovným ruchom a účasť na nej s cieľom podporiť inovačné služby.	Vnútroštátne, regionálne a miestne orgány a DMO majú uverejňovať otvorené súbory údajov relevantných pre služby cestovného ruchu – údaje o verejnej doprave, zbierkach múzeí a návštevníkoch atď.	Príklady otvorených verejných dátových súborov vo významných regiónoch cestovného ruchu do roku 2025, ktoré možno použiť pri rozvoji služieb súvisiacich s cestovným ruchom.
Výskumné a inovačné projekty a pilotné projekty v oblasti obehového a udržateľného cestovného ruchu	Podpora verejno-súkromnej spolupráce v oblasti výskumných a inovačných projektov a pilotných projektov, ktoré rozvíjajú inovačné a udržateľné využívanie digitálnych nástrojov a postupov v cestovnom ruchu.	Komisia, členské štáty a iné príslušné verejné orgány majú podporovať rozvoj udržateľného destinačného manažmentu založeného na údajoch. Komisia a členské štáty majú podporovať inovačné služby cestovného ruchu využívajúce pokročilé technológie (virtuálnu/rozšírenú realitu, umelú inteligenciu) a digitálne a digitalizované kultúrne dedičstvo.	Najlepšie postupy na monitorovanie intenzity cestovného ruchu a dobrých životných podmienok miestnych obyvateľov do roku 2025; príklady inovačných služieb a partnerstiev na poskytovanie skúseností s cestovným ruchom prostredníctvom virtuálnej, zväčšenej a rozšírenej reality, veľkých dát a umelej inteligencie do roku 2025.

Prioritná oblasť: Odolnosť a začlenenie

Kľúčová téma	Ciele	Opatrenia a povinnosti	Výstup/cieľový termín
Dostupnosť služieb cestovného ruchu	Posilnenie sociálneho a hospodárskeho začlenenia s prihliadnutím na starších ľudí, osoby so zdravotným postihnutím a iné skupiny s osobitnými potrebami.	Komisia, členské štáty, iné príslušné verejné orgány a DMO majú zvyšovať informovanosť o význame prístupnosti v cestovnom ruchu s cieľom zlepšiť dostupnosť prístupných služieb cestovného ruchu a vytvoriť pre ne priaznivé podmienky.	Zvýšená ponuka prístupných služieb cestovného ruchu.
Odolné služby a destinácie cestovného ruchu EÚ	Zlepšenie odolnosti služieb cestovného ruchu a destinácií EÚ s cieľom zabezpečiť služby pre rôzne cieľové skupiny vo všetkých sezónach a na rôznych miestach.	Komisia a členské štáty a iné príslušné verejné orgány majú poskytovať rôzne formy podpory s cieľom pomôcť destináciám, spoločnostiam a začínajúcim podnikom diverzifikovať služby cestovného ruchu, najmä počas všetkých ročných období a na rôznych lokalitách.	Odolnejšie služby a destinácie, ktoré môžu lepšie odolať otrasom.
Udržateľné inovácie v službách cestovného ruchu	Propagácia EÚ ako destinácie, ktorá spĺňa meniace sa požiadavky cestovného ruchu a zároveň zachováva dobré životné podmienky obyvateľov a ich životného prostredia.	Komisia a členské štáty a iné príslušné verejné orgány majú poskytovať rôzne formy podpory s cieľom pomôcť spoločnostiam, začínajúcim podnikom a miestnym komunitám inovovať a zavádzať udržateľné a odolné služby cestovného ruchu, čo bude mať pozitívny čistý vplyv na obyvateľov a miestne spôsoby života.	Inovačné služby cestovného ruchu s cieľom uspokojiť nové druhy dopytu v oblasti cestovného ruchu a zároveň rešpektovať potreby obyvateľov a životného prostredia, pokiaľ ide o dlhodobú udržateľnosť.

Prioritná oblasť: Zručnosti a podpora transformácie

Kľúčová téma	Ciele	Opatrenia a povinnosti	Výstup/cieľový termín
Zvyšovanie informovanosti o potrebách a príležitostiach dvojakej transformácie v cestovnom ruchu	Zvyšovanie informovanosti o zmenách v dopyte v oblasti cestovného ruchu, o príležitostiach, ktoré ponúka dvojaká transformácia pre aktérov v oblasti cestovného ruchu, ako aj o zručnostiach a prístupoch, ktoré pomáhajú zvyšovať odolnosť.	Komisia, členské štáty a iné príslušné verejné orgány a DMO majú organizovať činnosti na zvyšovanie informovanosti zainteresovaných strán v cestovnom ruchu a podporovať vytváranie sietí a výmenu najlepších postupov prostredníctvom ocenených miest v EÚ v oblasti inteligentného cestovného ruchu, kultúry a dedičstva, udržateľnosti, inovácií a prístupnosti.	Šírenie spôsobov transformácie cestovného ruchu v roku 2022; zvyšovanie informovanosti o digitálnej a zelenej transformácii, ako aj o odolnosti, výmene najlepších postupov a podpore podujatí.
Pakt pre zručnosti v cestovnom ruchu	Uspokojiť dopyt po zručnostiach v ekosystéme cestovného ruchu vykonávaním a rozširovaním účasti na Pakte pre zručnosti v cestovnom ruchu s cieľom aktívne podporovať rozvoj zručností a poskytovať príležitosti na odbornú prípravu pre pracovnú silu, nezamestnaných a MSP.	Komisia, členské štáty a iné príslušné verejné orgány majú podľa možností v súlade s existujúcim rámcom uľahčovať a podporovať vytváranie národných, regionálnych a miestnych partnerstiev v oblasti zručností; Komisia má uľahčovať zapojenie spoločností pôsobiacich v oblasti cestovného ruchu, poskytovateľov vzdelávania, odborových zväzov a iných organizácií, aby sa zaviazali naplňať spoločne dohodnuté ciele, pokiaľ ide o odbornú prípravu pre svoju pracovnú silu v súlade so zásadou subsidiarity; Členské štáty budú podporovať partnerstvá v oblasti zručností s cieľom vytvoriť zrýchlené kurzy odbornej prípravy, systémy učňovskej prípravy a zmiešané modely pre nezamestnaných a uchádzačov o zamestnanie.	Vo významných regiónoch cestovného ruchu sa majú do roku 2024 vytvoriť regionálne a miestne partnerstvá v oblasti zručností. Do roku 2030 sa má značná časť pracovnej sily v cestovnom ruchu zúčastniť na odbornej príprave v súlade s cieľmi paktu pre zručnosti v cestovnom ruchu.
Integrovaná platforma na podporu zainteresovaných strán cestovnom ruchu	Pomoc zainteresovaným stranám v cestovnom ruchu pri hľadaní relevantných a včasných informácií, financovania a podpory a prepojení s partnermi a odborníkmi.	Komisia má zriadiť platformu na podporu zainteresovaných strán s cieľom uľahčiť výmenu informácií, prístup k zdrojom a spoluprácu medzi odvetviami cestovného ruchu a medzi aktérmi. Členské štáty a iné príslušné verejné orgány a DMO majú prostredníctvom platformy a iných informačných kanálov informovať svoje zainteresované strany a vymieňať si relevantné informácie o svojich výsledkoch, podujatiach a zdrojoch pre európske publikum.	Platforma na podporu zainteresovaných strán, ktorá sa má spustiť do roku 2023 s pravidelnou výmenou informácií, spoločne vypracovaným obsahom a činnosťami v rámci užívateľskej komunity.